ל: אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

עין משפט נר מצוה

קמד א ב מיי׳ פי״ח מהל׳ גזילה ואבידה הל׳ (יג) יד סמג עשין עד טוש״ע ח״מ סי׳ רפג סעיף כ:
קמה ג מיי׳ שם שם הל׳ יג טוש״ע שם סעיף ל:
קמו ד מיי׳ פי״ג מהל׳ רוצח הל׳ ד סמג עשין פח טוש״ע ח״מ סי׳ רעב סעיף ג:
קמז ה מיי׳ פ״ב מהל׳ נערים הלכה טו טוש״ע ח״מ סי׳ רעג סעיף ה:
קמח ו מיי׳ פי״ח מהל׳ אבידה הלכה יז ופי״ג מהל׳ רוצח הל׳ ד סמג עשין עד פח טוש״ע ח״מ סי׳ רסא סעיף ג וסי׳ רעב סעיף ג:
ז [מיי׳ פי״ד מהל׳ אבל הל׳ ח]:
קמט ח מיי׳ פי״ב מהל׳ אבילות הלכה ד סמג עשין ג טוש״ע י״ד סי׳ שלה סעיף ב:
קנ ט מיי׳ פי״ו מהל׳ אבידה הל׳ ב סמג עשין עד טוש״ע ח״מ סי׳ רסא סעיף ח:
קנא י מיי׳ שם פי״ח הל׳ יד סמג שם טוש״ע ח״מ סי׳ רסא סעיף כ:
קנב כ ל מ מיי׳ שם שם טוש״ע ח״מ סי׳ רסה:
קנג נ מיי׳ שם פי״ו הלכה ג סמג שם טוש״ע ח״מ סי׳ רסא סעיף ח:

רבינו חננאל

שלו מרובה משל חבירו שנאמר אפס כי לא יהיה בך אביון שלך קודם לשל כל אדם. אמר רבא כל שכשלו מחזיר בשל חבירו נמי פורק וטוען בשל שבשלו פורק וטוען בשל חבירו. עיזי קלא פתק בהני עיזי דהוו קיימי. אמר ליה רבא איחייבת בהו קום אהדריתו. וכן אמר רב הכישה נחייב בה. דרכו להנהיג בחמור או למשוך בגמל בשדה ואין דרכו בעיר ועלתה בחיקו: **מתני׳** איזהו אבידה מצא חמור וכו׳ אוקמה רב יהודה למתני׳ הכי קאמר איזהו היא כלל אבידה שחייב להחזירה מצא חמור וכליו הפוכין פרה ורצה בין הכרמים הרי זו אבידה וחייב להחזיר. תניא נמי הכי. דרך בלשון יון נקראת

מסורת הש״ס

ה) כ״ב פח., ב) פלה פ״ו [מ״ל עדיות פ״ד מ״ג], ג) [לעיל כד: וש״נ], ד) כ״ק ע״ב., ה) [תוס׳ לקמן מיתתו], ו) [נדרים לט: ע״ש], ז) [לקמן פח.], ח) [עי׳ תוס׳ לקמן לח: ד״ה אם], ט) [עי׳ תוס׳ לעיל כח. ד״ה וכמה], י) פי׳ לו בתשמתא. רש״ל, כ) [שמות כג], ל) [דברים כג], מ) [והנהגת דף ק. פרש״י תלמוד תורה ע״פ פ״י], נ) ס״פ שור תמור כו. רש״ל, ס) [לקמן לח:], ע) ל״ל דעשה דמלוה.

תורה אור השלם

1 וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַתּוֹרֹת וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ וְאֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן:
שמות יח כ
2 לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת שֵׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאָחִיךָ:
דברים כב א

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ומשנה שכרו כפיעבד. כ״כ ע״ל כדף ס״ח: (ב) רש״י ד״ה וה בית וכו׳ ותוספות. כ״כ וכנ״ל דף ק׳ פרש״י דהוא מ״מ וכ״ע:

גליון הש״ס

רש״י ד״ה דיני. נעתיק ערך מנוקפתא הנדפס כאן ביישוב המנוקפתא ופי׳ דלעיל בגפות:

הגהות הגר״א

[א] [ב] גמ׳ אמר. רפוס קו עליו למחקו:

לעזי רש״י

מרט״א (מוט״א). רגב אדמה.

מוסף רש״י

לא יהיה בך אביון. הזהר מן עניות (לקמן לג.) הזהר בעצמך שלא תבא לידי עניות (מהרדרין סז:). זה בית חייהם. תלמוד תורה (ב״ק ק:). לבן גילו. כתור כמותו או זקן לזקן (נדרים לט:).

ה״מ לא תעשה ועשה השוה בכל אבל אבל האי דאינו שוה בכל דמי כדמוכח פרק שני נזירין (מיר דף נח:) דאתי עשה דמלוה ולאו ועשה דכהנים וכן ק׳ לקמן (לב.) יכול אמר לו אביו הטמא כו׳ ופריך מיפוק ליה דאין עשה דומה לא תעשה ועשה הא גבי כהנים שאינו שוה בכל דמי וי״ל דעשה דמלוה שאני דחמיר משום דגדול השלום כדאמר בפ׳ שילוח הקן (חולין דף קמא.) ע״דעשה דמלוה הוי דמי לאו ועשה דשילוח הקן אי לאו יתורא דשלח תשלח אבל עשה דעלמא לא דמי לאו ועשה אפילו אינו שוה בכל וחה התירון לא יתיישב למאן דסרי מלוה בימי חזיטו בתמיים המטה פ״ק דמועד קטן (דף ז:) ולדידיה יש לומר דהכא סמיך על ומו מי דמינן איסורא מקמי ממונא ולקמן נמי עדיפא משני דהוה דמי אפילו לאו ועשה אי לאו קרא אפי׳ אי בעלמא לא דמי וכפ״ב דיבמות (דף כא.) דאמר גבי פלוגתא דר׳ יומנן ור״א בגיאת כ״ג באלמנה מן הנישואין כ״ע לא פליגי דלא פטרה דאין עשה דומה לא תעשה ועשה וי״ל דחשיב שוה בכל כיון שבאלמנה עשתה איסור כמו הכהן דאקרי ביה לא יקח לא יקחו אע״ג דאין שוה בכל אלא בכהנים אבל הכא דגילות זקן שאינו שוה בנשים נדמי מקמי עשה דמלוה:

אלא לזקן ואינו לפי כבודו. וא״ת מיפוק ליה מולאמותו דכבוד הבריות דומה מילת בנו ושחיטת פסחו וי״ל כבוד הבריות דמת מצוה חמיר טפי שמוטל בבזיון פן יסריח לו יאכלוהו כלבים אע״ג דבפ׳ מי שמתו (נכרות דף כ. ופס ד״ה שם) מוכח דאי הוה כלאים שב ואל תעשה היה נדחה מפני כבוד הבריות הייט משום דערוס הוי גנות ובזיון גדול כדאמר (יבמות דף פג:) אין לך מבזיון יותר מאותו שהוא מהלך ערום ומהכא לא ידעי׳ דדחי אלא ממונא אבל איסורא כמו פסח ומילה וגם כרת לא: [וע׳ תוס׳ שבועות ל: ד״ה אבל]: **אפקרה.** שלא יכשלו בני אדם בלא מגזול וא״ת הא אמר בפ׳ אין בין המודר (נדרים דף מה.) אין הפקר אלא בפני אלשה וי״ל דהכא נמי הוי שלשה אי נמי דאורייתא בלא שלשה נמי הוי הפקר והא דאמר שלהי פ״ק דשבת (דף יח: ושם ד״ה דמפקלא) גיגית גר וקדירה אפקורי מפקר להו אע״ג דליכא שלשה התם אגן סהדי דמפקר להו בלבו שלא יעשה איסור שביתת כלים: **לא** חרבה בו׳. ואם תאמר דגיומא (דף ט:) אמר מפני שנאת מנס וי״ל דהא והא גרמא:

אי׳זוהי אבידה. שיבין שאין הבעלים יודעין שהיא שם: קורלוס

לא יהיה בך אביון שלך קודם לשל כל אדם אלא לזקן ואינו לפי כבודו [ע]אמר רבה [א]הכישה חייב בה אביי הוה יתיב קמיה דרבה חזא להנך עיזי דקיימו שקל קלא ושדא בהו א״ל איחייבת בהו קום אהדרינהו [ב]איבעיא להו דרכו להחזיר בשדה ואין דרכו להחזיר בעיר מהו מי אמרינן השבה מעליא בעינן וכיון דלאו דרכיה להחזיר בעיר לא לחייב או דלמא בשדה מיהת הוא דאיחייב ליה וכיון דאיחייב ליה בשדה איחייב ליה בעיר תיקו אמר רבא [ג]כל שבשלו מחזיר בשל חבירו נמי מחזיר [ד]וכל שבשלו פורק וטוען בשל חבירו נמי פורק וטוען רבי ישמעאל ברבי יוסי הוה קאזיל באורחא פגע ביה ההוא גברא הוה דרי פתכא דאופי אותבינהו וקא מיתפח א״ל דלי לי אמר ליה כמה שוין א״ל פלגא דזוזא יהיב ליה פלגא דזוזא ואפקרה הדר זבה בהו הדר יהיב ליה פלגא דזוזא ואפקרה חזייה דהוה קא בעי למיהדר למזכיה בהו א״ל לכולי עלמא אפקרנהו ולך לא אפקרנהו ומי הוי הפקר כי האי גוונא והתנן [ה]בש״א הפקר לעניים הפקר וב״ה אומרים [ו]אינו הפקר עד שיהא הפקר לעניים ולעשירים כשמיטה אלא רבי ישמעאל ברבי יוסי לכולי עלמא אפקרינהו ובמלתא בעלמא הוא דאוקמיה והא רבי ישמעאל ברבי יוסי זקן ואינו לפי כבודו הוה ר׳ ישמעאל ברבי יוסי [ז]לפנים משורת הדין הוא דעבד [ח]דתני רב יוסף [ט]והודעת להם זה בית חייהם את הדרך זו גמילות חסדים [א] [י](אשר) ילכו זה ביקור חולים בה זו קבורה ואת המעשה זה הדין אשר יעשון זו לפנים משורת הדין: אמר מר [ב] (אשר) ילכו זה ביקור חולים [כ]היינו גמילות חסדים לא נצרכה אלא [ל]לבן גילו דאמר מר [מ]בן גילו נוטל אחד משששים בחליו ואפי׳ הכי מבעי ליה למיזל לגביה בה זו קבורה היינו גמילות חסדים לא נצרכה אלא לזקן ואינו לפי כבודו אשר יעשון זו לפנים משורת הדין דאמר ר׳ יוחנן לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה אלא דיני דמגיזתא לדיינו אלא אימא [נ]שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו לפנים משורת הדין: **מתני׳** אי זו היא אבידה [ס]מצא חמור או פרה רועין בדרך אין זו אבידה חמור וכליו הפוכין פרה רצה בין הכרמים הרי זו אבידה [ע]החזירה וברחה החזירה וברחה אפי׳ ארבעה וחמשה פעמים חייב להחזירה שנאמר [פ]השב תשיבם [צ]היה בטל מסלע לא יאמר לו תן לי סלע אלא נותן לו [ק] [ר]שכרו כפועל [ש]אם יש שם בית דין מתנה בפני ב״ד [ת]אם אין שם ב״ד בפני מי יתנה שלו קודם: **גמ׳** אטו כל הני דאמרינן לאו אבידה הוו אמר רב יהודה הכי קאמר אי זו היא כלל אבידה שהוא חייב בה מצא חמור ופרה רועין בדרך אין זו אבידה ולא מיחייב בה חמור וכליו הפוכים פרה ורצה בין הכרמים הרי זו אבידה ומיחייב בה [ט]ולעולם אמר רב יהודה אמר רב עד שלשה ימים היכי דמי אי בלילותא אפי׳ חדא שעתא נמי אי ביממא אפי׳ טובא נמי לא [א]לא צריכא דהוה חזי לה בקדמתא [ב]ובחשכתא תלתא יומי אמרינן איתרמויי אתרמויי לה ונפקא טפי ודאי אבידה היא תניא נמי הכי מצא טלית וקרדום באסרטיא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com